

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Švehly a soudců JUDr. Ireny Ondruszové a JUDr. Michala Mědíčka, v právní věci

žalobce: [redacted], narozený [redacted],
bytem [redacted]

za účasti
účastníka: Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových,
se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, Praha 2,

o povolení vkladu práva do katastru nemovitostí, o nahrazení rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště [redacted] ze dne 26. dubna 2016, č.j. [redacted] [redacted], o odvolání účastníka proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. listopadu 2016, č.j. 16C 70/2016-35,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Účastník je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího a dovolacího řízení 14.712 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou k soudu dne 3.6.2016 domáhal povolení vkladu vlastnického práva České republiky ke spoluvlastnickému podílu v rozsahu [redacted] celku na pozemcích parc. č. st. [redacted] a parc. č. [redacted] v k. ú. [redacted] na základě prohlášení žalobce o opuštění nemovitosti ze dne 21.3.2016.
2. Shora označeným rozsudkem, a to výrokem I., soud prvního stupně vyhověl žalobě a rozhodl tak, že se povoluje vklad vlastnického práva České republiky ke spoluvlastnickému podílu

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

v rozsahu [redacted] celku na pozemcích st. parc. č. [redacted] a pozemkové parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted] na základě prohlášení žalobce o opuštění nemovitostí ze dne 21.3.2016 a dále, že se rozsudkem nahrazuje rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště [redacted] ze dne 26.4.2016, č.j. [redacted] (dále jen „katastrální úřad“ a „rozhodnutí úřadu“). Výrokem II. uložil účastníkovi povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.000 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že žalobce se žalobou podle části páté o.s.ř. domáhal nahrazení rozhodnutí katastrálního úřadu tak, že bude povolen vklad vlastnického práva k [redacted] celku na pozemcích st. parc. č. [redacted] a poz. parc. č. [redacted] v katastrálním území [redacted] a to na základě prohlášení žalobce o opuštění nemovitostí ze dne 21.3.2016. Soud prvního stupně po provedeném dokazování, zejména spisem katastrálního úřadu, zjistil, že žalobce se povolení vkladu domáhal s poukazem na listinu ze dne 21.3.2016 opatřenou jeho ověřeným podpisem, která byla přílohou návrhu na vklad, nadepsanou jako „Opuštění nemovitostí“, ve které žalobce uvádí, že opouští svůj majetek v rozsahu výše zmíněného spoluvlastnického podílu. Katastrální úřad svým rozhodnutím zamítl návrh žalobce s názorem, že doložená listina nedopovídá znění § 66 odst. 1 vyhlášky č. 357/2013 Sb., katastrální vyhlášky (dále jen katastrální vyhláška), kterým je pro povolení vkladu požadováno dvoustranné, nikoliv jednostranné prohlášení ohledně opuštění nemovitosti. Žalobu shledal soud včasou, podanou ve lhůtě dané § 18 odst. 5 zák. č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona (dále jen katastrální zákon). Z výpisů z katastru nemovitostí soud zjistil, že předmětný spoluvlastnický podíl nabyt žalobce dědictvím, spoluvlastnický podíl je však zatížen zástavním právem ve prospěch [redacted] [redacted] pro pohledávku ve výši 7.000.000 Kč dle smlouvy o zřízení zástavního práva ze dne 19.3.2003.

3. Při právním hodnocení žaloby vycházel soud prvního stupně předně z ustanovení § 1045 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, v jehož smyslu opuštěná nemovitá věc připadá do vlastnictví státu, přičemž věc, která nikomu nepatří, si každý může přivlastnit, nebrání-li tomu zákon nebo právo jiného na přivlastnění věci. Jako zásadní soud shledal, že je právem vlastníka naložit se svou věcí libovolně, tedy i učinit projev o opuštění věci s tím, že takový projev může být jednostranný a neadresný, přičemž i podle právní literatury důsledkem derelikce u nemovité věci je, že věc připadá státu.
4. Listinu předloženou žalobcem s návrhem na vklad proto vyhodnotil jako kvalifikovaný projev realizace vlastnického práva. Právní předpisy nestanoví nutnost adresnosti úkonu opuštění nemovité věci, když v tomto případě jedinou možností je, že nabyvatelem se stane stát. Soud se neztotožnil s argumentací účastníka co do nutnosti adresnosti předmětného úkonu, souhlasil však s tím, že daný úkon nemůže být v rozporu s dobrými mravy (§ 580 odst. 1 o. z.), postačí, je-li v něm dostatečně a jasně vyjádřena projevená vůle dispozice s majetkem. Oproti názoru účastníka soud dále uvedl, že v řízení podle části páté o.s.ř. lze rozhodovat jen v rozsahu, jak to příslušelo správnímu orgánu. Soud nemůže přezkoumávat právní jednání účastníků, resp. vkladovou listinu, nebo zabývat se platností listiny z důvodů jiných, než uvedených v § 17 katastrálního zákona. Tuto námitku účastníka proto soud neshledal relevantní, k čemuž zmínil možnost řešení v jiném řízení, o určení neplatnosti úkonu opuštění nemovitosti. Soud prvního stupně učinil závěr, že v důsledku řádného prohlášení žalobce o opuštění nemovitostí se jejich vlastníkem podle § 1045 o. z. stala Česká republika, a to aniž by bylo zapotřebí jejího souhlasu s prohlášením dosavadního vlastníka, žalobce. Jelikož v § 66 odst. 1 katastrální vyhlášky žádná z tam uvedených listin nedopadá na případ opuštění nemovitosti, je toto ustanovení nepoužitelné pro situaci založenou okolnostmi daného případu, když ostatně i nadpis sedmé části vyhlášky zní „Některé listiny pro zápis do katastru“ a obdobně zní i nadpis hlavy I. Proto soud nedostatek podzákoně úprav překlenuje výkladem dovozovaným ze znění katastrálního zákona ve spojení s úpravou občanského zákoníku. Předmětnou listinu posoudil proto z pohledu ustanovení § 17 zákona a shledal, že listina jasně prokazuje vůli žalobce opustit dané nemovitosti, jejichž specifikace odpovídá § 8 zákona. Rozhodl proto podle § 250j odst. 1 a 2 o.s.ř., tedy jinak než

správní orgán, když rozhodnutí správního orgánu nahradil rozsudkem. Úspěšnému žalobci přiznal postupem dle § 245 o.s.ř. s použitím § 142 odst. 1 o.s.ř. náhradu nákladů řízení ve výši 3.000 Kč, vynaložených žalobcem na zaplacení soudního poplatku z žaloby.

5. Proti rozsudku se účastník včas odvolal (§ 204 odst. 1 a § 206 odst. 1 o.s.ř.). Zejména vyjádřil nesouhlas s názorem soudu prvního stupně, že ke vkladu vlastnického práva stačí prohlášení původního vlastníka o opuštění spoluvlastnického podílu na nemovitostech. Je-li stanovisko soudu prvního stupně založeno na tezi, že stát ze zákona nemůže odmítnout opuštěnou nemovitou věc, pak se jedná o stanovisko v zásadě správné, avšak taková povinnost státu může vzniknout jen na základě řádného opuštění nemovitosti. Státu předmětná povinnost, tj. převzetí nemovité věci, nemůže vzniknout na základě soukromé listiny, jež vzbuzuje pochybnosti o její platnosti. Podle názoru odvolatele postupoval katastrální úřad správně, pokud předmětný vklad nepovolil vzhledem k tomu, že účastník k úřadem vyžádanému vyjádření se vkladem nesouhlasil z důvodu, že zpochybnil platnost vkladové listiny. Odvolatel nesouhlasí rovněž s názorem soudu co do možnosti soudu vlastní interpretací překlenout nekompatibilitu katastrálních předpisů s úpravou týkající se opuštění nemovitosti za stavu, kdy zákon takovou možnost katastrálnímu úřadu nedává. Názor soudu je v rozporu s ustanovením § 565 občanského zákoníku, v jehož smyslu je to žalobce, který musí dokazovat správnost a platnost vlastního prohlášení o opuštění podílu k nemovitostem. Proto nelze na odvolateli požadovat akceptaci listiny, když ostatně její platnost nebyla prokázána. Ve vztahu k dané problematice odkázal odvolatel na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31.10.2016, č.j. 33C 10/2015-25. Účastník jako odvolatel navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobu v celém rozsahu zamítne a jemu přizná náhradu nákladů řízení.
6. Žalobce se k odvolání účastníka vyjádřil tak, že považuje rozsudek soudu prvního stupně za věcně správný. Uvedl, že předmětnou nemovitosti nikdy nenavštívil, nikdy nekontaktoval bývalou rodinu. Pokud byl zapsán v katastru jako vlastník, tak platil daň z nemovitosti a je nucen tak činit i po opuštění nemovitosti. Rozhodně nesouhlasí s námitkou účastníka, že jeho úkon o opuštění nemovitosti je neplatný, resp. nemravný s podezřením na spekulaci, a to zejména proto, že při nabytí děděním vůbec nevěděl, že zde vzniklo zástavní právo k nemovitosti. A na vzniku tohoto práva se nijak neúčastnil. Správný postup by měl být takový, že zánik vlastnického práva na straně žalobce by měl být řádně zapsán a teprve poté by měl nový vlastník řešit případně neplatnost úkonu o opuštění nemovitosti. Žalobce poukázal na ustanovení § 1045 a § 1050 občanského zákoníku, když fakticky nemohlo dojít k předání nemovitosti, neboť žalobce nikdy neměl klíče, tudíž je nemohl ani předat. Má za to, že jeho úkon je platný a vlastnictví přechází na stát bez ohledu na ustanovení § 66 odst. 1 katastrální vyhlášky, jež obsahuje pouze demonstrativní výčet vkladových listin. Ve vztahu k tvrzení o neplatnosti jeho jednání pro rozpor s dobrými mravy žalobce uvedl, že nic nedluží, jeho jednání proto nemůže být nemravné. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a přiznal žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení.
7. Rozsudkem ze dne 13.9.2018, č.j. 4Co 14/2017-69 změnil odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu o povolení vkladu vlastnického práva České republiky ke spoluvlastnickému podílu v rozsahu [redacted] celku na poz. parc. č. st. [redacted] a parc. č. [redacted] v k. ú. [redacted] na základě prohlášení žalobce o opuštění nemovitosti ze dne 21.3.2016, zamítl a rozhodl, že se rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrální pracoviště [redacted] ze dne 26.4.2016, č.j. [redacted] nenahrazuje. Dále rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit účastníkovi na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně 900 Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení 600 Kč, v obou případech do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
8. Proti tomuto rozsudku podal v zákonem stanovené lhůtě dovolání žalobce.
9. Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 11.9.2019, č.j. 24Cdo 183/2019-101 rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13.9.2018, č.j. 4Co 14/2017-69 zrušil a věc vrátil tomuto soudu se závazným právním názorem k dalšímu řízení.

10. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo i z důvodů, které nebyly v odvolání výslovně uplatněny (§ 212, § 212a, § 205 odst. 2 o.s.ř.), přihlížel k vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 212a odst. 5 o.s.ř.) a dospěl k závěru, že odvolání účastníka není důvodné.
11. Odvolací soud považuje skutková zjištění a skutkové závěry provedené soudem prvního stupně za dostačující k vydání meritorního rozhodnutí a s ohledem na závazný právní názor vyslovený dovolacím soudem ve zrušovacím rozhodnutí zcela na odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně odkazuje.
12. Pouze pro úplnost odvolací soud dodává, že listina ze dne 21.3.2016 nadepsaná „Opuštění nemovitosti“ obsahuje všechny zákonem vyžadované obligatorní náležitosti dle § 8 katastrálního zákona a její obsah odůvodňuje navrhovaný vklad dle § 17 odst. 1 písm. b) katastrálního zákona. Z uvedených důvodů lze proto dle ní zápis práva do katastru vkladem dle § 7 odst. 1 katastrálního zákona provést, neboť se jedná o soukromou listinu, která je vyhotovena v souladu s povinnými náležitostmi vyplývajícími z § 8 a § 17 odst. 1 katastrálního zákona, a proto lze v souladu s § 18 odst. 1 věta první katastrálního zákona vklad povolit.
13. S ohledem na shora uvedené důvody odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný dle § 219 o.s.ř. potvrdil.
14. O náhradě nákladů odvolacího a dovolacího řízení rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. za situace, kdy v odvolacím řízení zcela úspěšnému žalobci vznikly náklady spojené s uplatňováním práva. Za první odvolací řízení přísluší žalobci cestovné hromadnými dopravními prostředky ve výši 356 Kč, za dovolací řízení má nárok na zaplacený soudní poplatek z dovolání ve výši 14.000 Kč a za druhé odvolací řízení mu přísluší náhrada cestovného hromadným dopravními prostředky ve výši 356 Kč, když do zbytku se žalobce práva na náhradu nákladů odvolacího a dovolacího řízení výslovně do soudního protokolu vzdal. Celkem činí tyto náklady 14.712 Kč a v odvolacím a dovolacím řízení zcela neúspěšný účastník je povinen plnit ve lhůtě dle § 160 odst. 1 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Hradci Králové, a to za předpokladu splnění podmínek stanovených v § 237 o.s.ř. O přípustnosti dovolání rozhoduje dle § 239 o.s.ř. pouze dovolací soud.

Praha 20. února 2020

JUDr. Jiří Švehla, v.r.
předseda senátu